

सन २०२१-२२ पासून पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकडयांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी २०२१/प्र.क्र.१५५/कौशल्य-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक: ३० डिसेंबर, २०२१

- वाचा :** १) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग शासन निर्णय क्रमांक व्हीओसी-२०१७/प्र.क्र.१५७/व्यशि-४, दिनांक १० मे, २०१८.
२) विभागाचे पत्र क्र.व्हीओसी-२०१७/प्र.क्र.१५७/व्यशि-४, दि. १२ जून, २०२० व दि.११ ऑगस्ट, २०२१.
३) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांचे पत्र क्र.८ व्हीओसी/मान्यता/२०२१/७५, दि.१५ सप्टेंबर, २०२१.

प्रस्तावना :

पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम, +२ स्तरावरील व्दिलक्षी तसेच उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकडयांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास परवानगी देण्यासाठीच्या ऑनलाईन प्रमाणित कार्यपद्धतीस विभागाच्या संदर्भ क्र. १ येथील दिनांक १० मे, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम व +२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमास मान्यता देण्याबाबतच्या कार्यपद्धतीस संदर्भ क्र. २ येथील दिनांक १२ जून, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

सन २०२१-२२ करिता पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम, +२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकडयांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर मान्यता देण्याकरीता विहित मुदतीत ज्या संस्थांनी शासनाच्या vti.dvet.gov.in या वेबपोर्टलवर मान्यतेकरीता अर्ज केले होते व व्यवसायास आवश्यक सर्व सोई-सुविधा पूर्ण करुन निरीक्षणाकरीता विनंती केली होती अशा संस्थांचा निरीक्षण कार्यक्रम शासकीय औदयोगिक प्रशिक्षण संस्थांनी नेमलेल्या समित्यांमार्फत पूर्ण करण्यात आला आहे. सदर निरीक्षण समित्यांनी त्याचे निरीक्षण अहवाल vti.dvet.gov.in या वेबपोर्टलवर अपलोड केले आहेत. त्यानुसार निरीक्षण समित्यांनी अहवाल तपासून मान्यतेकरीता शिफारस केली आहे.

तसेच, दि.११ ऑगस्ट, २०२१ च्या पत्रान्वये सन २०२१-२०२२ या शैक्षणिक वर्षासाठी पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम, +२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकडयांना कायमस्वरूपी विना अनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास परवानगी देण्यासाठी इच्छुक संस्थांचे नवीन अर्ज सादर करण्याकरीता /यापूर्वी नाकारण्यात आलेल्या संस्थांना पुन्हा अर्ज सादर करण्याकरीता/काही संस्थांचे अपूर्ण अर्ज पूर्ण करण्याकरीता

नोंदणी व ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज करण्यास दि. ३१ ऑगस्ट, २०२१ पर्यंत मुदवाढ देण्यात आलेली होती. त्यानुसार प्राप्त अर्जांची संचालनालय स्तरावरून छानणी सुरु असून संचालनालयाकडून मान्यतेकरिता शिफारस प्राप्त झाल्यानंतर त्याबाबत स्वतंत्र शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येईल.

पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या तुकड्याकरीता प्राप्त झालेल्या अर्जांची संचालनालयास्तरावर छाननी करून संचालनालयाकडून योग्य त्या शिफारशीसह प्रस्ताव संदर्भ क्र.३ येथील दिनांक १५ सप्टेंबर, २०२१ च्या पत्रान्वये प्राप्त झाला आहे. त्यानुसार सन २०२१-२२ पासून पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती .

शासन निर्णय :

शैक्षणिक संस्थांकडून ई-मेलद्वारे प्राप्त दस्तावेजांची छाननी करून त्यानुसार आवश्यक मानकांची पूर्तता करणाऱ्या संस्थांना पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता मिळण्याबाबत संचालनालयाकडून शिफारस करण्यात आली आहे त्या संस्थांचा तपशिल सोबतच्या प्रपत्र “अ” मध्ये सोबत जोडण्यात आले आहे. सदर संस्थेस सन २०२१-२२ पासून पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या विद्यमान तसेच नवीन संस्थेत नवीन/अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती:-

१. संबंधित संस्थेस माध्यमिक शाळा संहिता १९८१ मध्ये नमुद केलेल्या सर्व अटी व शर्तींची पूर्तता करणे बंधनकारक राहिल. परवानगी प्राप्त झाल्यानंतर संस्थेला माध्यमिक शाळा संहिता व एम.ई.पी.एस. नियम १९८१ नुसार आवश्यक ते सर्व लेखे संस्था स्तरावर ठेवणे बंधनकारक राहिल.संस्थेने माध्यमिक शाळा सहितेतील नियमांचे पालन न केल्यास अथवा शासनाने व संचालनालयाने दिलेल्या आदेशाचे, परिपत्रकाचे पालन न केल्यास संस्थेची मान्यता तात्काळ रद्द करण्यात येईल.
२. मान्य अभ्यासक्रमांच्या नवीन/अधिकच्या तुकड्या सुरु करण्यास कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यात येणार नाही.
३. मान्य अभ्यासक्रम राबविणा-या संस्थांना शासन/संचालनालय/संचालनालयाच्या अखत्यारीतील संबंधित कार्यालये यांच्याकडून वेळोवेळी निर्गमित होणा-या आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
४. शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेले शिक्षण शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारणे संस्थेस बंधनकारक राहिल.संस्थेस कमाल मर्यादेपेक्षा जास्त शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारता येणार नाही.
५. “कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळालेले पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम” असा सूचनाफलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहिल.सूचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेशक्षमता यांचा उल्लेख करण्यात यावा.
६. सदर अभ्यासक्रमांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता देण्यात आल्यामुळे या अभ्यासक्रमाकरीता संस्थेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा /वेतन व

तदनुषंगिक बाबींची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित संस्थेची राहिल.याबाबत शासन कोणतीही जबाबदारी घेणार नाही.

७. मंजूर अभ्यासक्रमाकरीता आवश्यक शिक्षकीय कर्मचा-यांच्या नियुक्त्या,त्यांची किमान शैक्षणिक अर्हता, अनुभव याबाबत संस्थेने महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली,१९८१ मधील तरतुदीनुसार तसेच शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार तात्काळ करण्यात यावी व संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांनी प्रवेश यादयांना मान्यता देण्यापूर्वी विहित अर्हताधारक शिक्षकीय कर्मचा-यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे याची खात्री करावी व त्यानंतरच प्रवेश यादयांना मान्यता दयावी.केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल संचालनालयास प्रादेशिक कार्यालयामार्फत सादर करावा.
८. भविष्यात सदरचे अभ्यासक्रम बंद करण्याबाबत किंवा त्यात काही बदल करण्याबाबत शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेतल्यास तो विनाअट व विनाविलंब संस्थेने अंमलात आणणे आवश्यक राहिल.
९. अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांमधील प्रवेशाकरीता,शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले सामाजिक/समांतर आरक्षण व इतर नियमांचे संस्थेने काटेकोरपणे पालन करावे व गुणानुक्रमे प्रवेश देण्यात यावेत.
- १०.अभ्यासक्रमांना मंजूरी मिळाल्यानंतर सदर अभ्यासक्रम संस्थेत सुरु केल्याची माहिती संस्थेने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळास तात्काळ दयावी व त्याबाबतची अनुषंगिक कार्यवाही करावी.
- ११.मान्यता देण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नवीन तुकड्यांची प्रवेशक्षमता प्रती तुकडी ५० इतकी असुन,मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास अश्या तुकड्या सुरु ठेवण्याकरीता संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिका-यांची परवानगी घेणे आवश्यक राहिल.
- १२.मान्यता प्राप्त अभ्यासक्रम मान्यता दिलेल्या शैक्षणिक वर्षात संस्थेने सुरु न केल्यास अथवा सदर अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत सतत ३ वर्ष मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर संस्थेची मान्यता आपोआप संपुष्टात येईल. तदनंतर संस्थेस सदर अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी मान्यता प्रक्रिया नव्याने करणे आवश्यक राहिल.
- १३.शासनाने मान्यता दिलेल्या व्यवसाय अभ्यासक्रमाचा दर्जा व गुणवत्ता उच्च प्रतीचा राखण्याच्या दृष्टीने संचालनालय स्तरावरून नियमितपणे प्रवेशित विद्यार्थ्यांची प्रशिक्षण गुणवत्ता तपासण्यासाठी प्रत्येक वर्षी ७५% पेक्षा कमी निकाल असणाऱ्या संस्थेचे प्रत्यक्ष निरीक्षण करण्यात येईल. एखाद्या संस्थेचा निकाल सतत ३ वर्षांमध्ये ७५% पेक्षा कमी असल्यास सदर संस्थेची मान्यता रद्द करण्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल.
- १४.शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी उपरोक्त अटी व शर्तीमध्ये बदल करण्याचे किंवा नवीन अटी व शर्ती अंतर्भूत करण्याचे अधिकार शासनास राहतील.
- १५.संबंधित संस्थेने त्यांच्याकडे भाषा/जीवशास्त्र इत्यादी विषयाचे शिक्षक, मंजूर केलेल्या द्विलक्षी अभ्यासक्रमाच्या तुकडीमुळे अतिरिक्त ठरणार नाहीत याची खातरजमा करूनच विद्यार्थ्यांना प्रवेश द्यावा.

१६. व्यवसाय अभ्यासक्रमांतर्गत मंजूर व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या मंजूर तुकडीनुसार मंजूर प्रवेशक्षमतेपेक्षा अतिरिक्त अनधिकृत प्रवेश करता येणार नाही. याकरीता संस्थेस “महाराष्ट्र राज्यात कृषि, पशु व मत्स्य विज्ञान, आरोग्य विज्ञान, उच्च तंत्र व व्यवसाय शिक्षण यांमधील अनधिकृत संस्था स्थापन करणे आणि अनधिकृत अभ्यास पाठ्यक्रम सुरु करणे (प्रतिबंध) अधिनियम, २०१३” लागू राहिल.

१७. पूर्व व्यवसाय अभ्यासक्रमातील विषयामध्ये शासनाने राष्ट्रीय कौशल्य पात्रता आराखडा (NSQF) नुसार बदल केल्यास त्याप्रमाणे अभ्यासक्रम राबविणे संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

३. शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये प्रपत्र “अ” मध्ये मान्यता दिलेल्या संस्थेनी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु केले, याबाबत तसेच अभ्यासक्रमनिहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांनी शासनास दि. ३१ जानेवारी, २०२२ पर्यंत सादर करावी.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२११२३०१५१११९७२०३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. सुवर्णा खरात)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव,
५. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव
६. सर्व मा. मंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
९. सर्व विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य
१०. मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मुख्य सचिवांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई
११. मा. अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक ,
मंत्रालय, मुंबई

१२. मा. प्रधान सचिव ,कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक ,
मंत्रालय, मुंबई
१३. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१४. सर्व विभागीय शिक्षण उप संचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), (व्यवसाय शिक्षण व
प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
१५. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक
कार्यालय, मुंबई/नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व
प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
१६. संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण
संचालनालयामार्फत)
१७. संबंधित अशासकीय संस्था (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
१८. निवड नस्ती. (कौशल्य-२).

शासन निर्णय क्र.व्हिओसी-२०२१/प्र.क्र.१५५/कौशल्य-२, दि. ३० डिसेंबर, २०२१ सोबतचे विवरणपत्र

सन २०२१-२२ पासून पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या विद्यमान तसेच नवीन संस्थेत नवीन/अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यात आलेल्या संस्थांची यादी.

प्रपत्र अ

अ. क्र.	विभागाचे नाव	ऑनलाईन नोंदणी क्रमांक	संस्थेचे नाव	मागणी केलेल्या व्यवसाय अभ्यासक्रमाचे नाव	तुकड्यांची संख्या
१	२	३	४	५	६
१	पुणे	PPS२१०३०T	विद्या प्रतिष्ठाण संचलित विद्या प्रतिष्ठाण मराठी मिडीयम स्कुल, जळोची एमआयडीसी, बारामती, जि.पुणे	इलेक्ट्रीकल टेक्नॉलॉजी	२